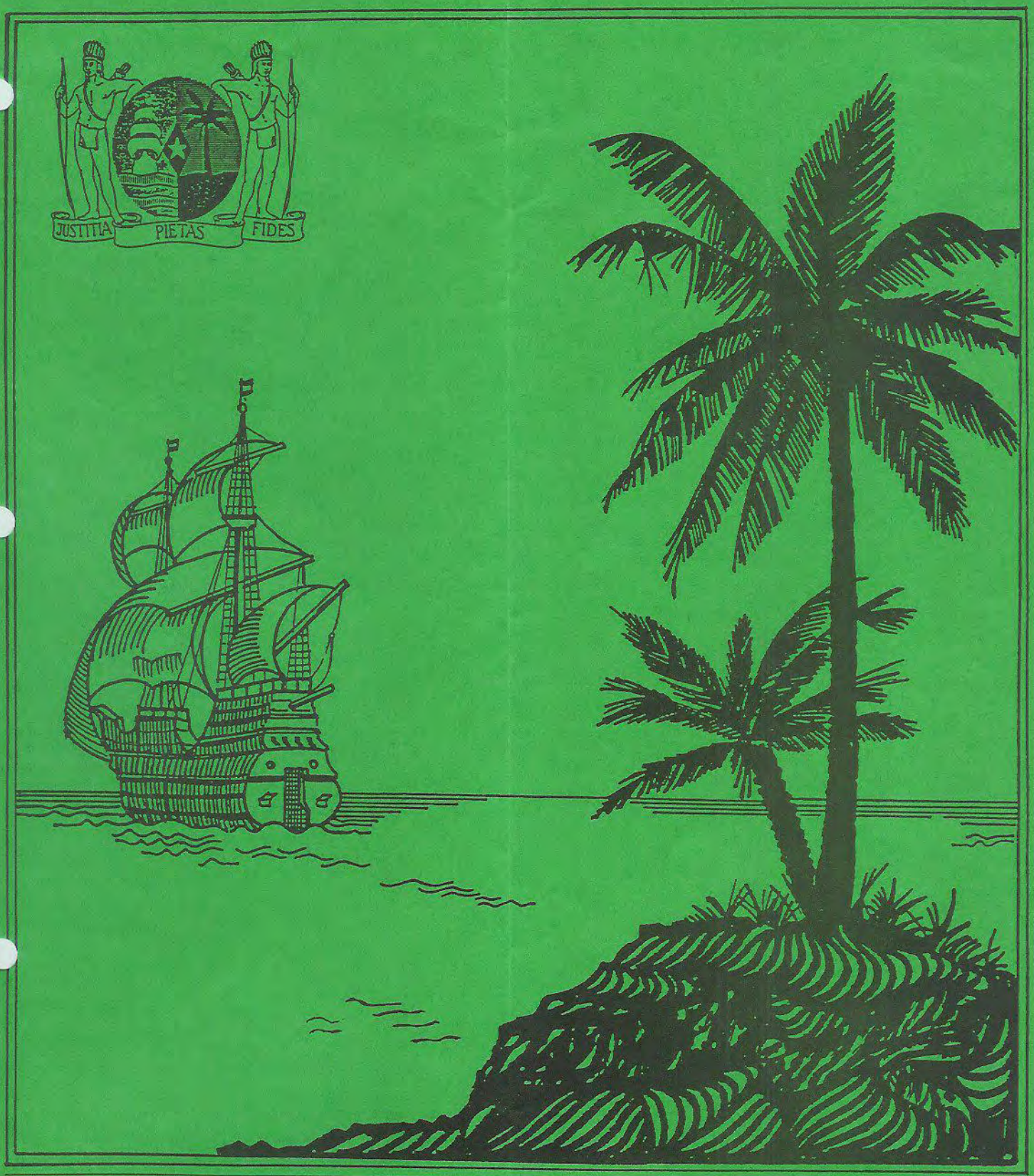

TRISKONTAKTEN

HET ORGAAN VOOR ALLE OUD-MILITAIREN UIT SURINAME
Postbus 415
2000 AK Haarlem

mei '88

Beste TRISsers,
Bijna is het alweer zover: de eerste voorbereidingen worden weer getroffen om nog dit jaar in oktober een grote TRIS-reünie voor alle oud-Surinamegangers te organiseren.
Omdat de verwachting van opkomst dit jaar nog groter zal zijn dan de vorige keer, zijn de besprekingen met de direkties van grote veilinghallen in het midden van het land nog in volle gang, want wij hopen er met z'n allen weer een gróót festijn van te maken.
Meer nieuws over exakte datum en plaats zal zo spoedig mogelijk in het volgende nummer van TRISKONTAKTEN bekend worden gemaakt.

Het zal menig Surinameganger opgevallen zijn dat de laatste weken veel artikelen met foto's in de media verschenen zijn met verhalen van oud-collega's over de tijd van weleer. Een van hen is J.J.(John) Heinhuis. In het 2-wekelijks Apeldoorns blad TERDEGE nr.16 (Tel.055-495333), vertelt hij over zijn avonturen en ontberingen toen dit eerste na-oorlogse detachement vanuit Nederland in Suriname orde op zaken moest stellen.
Het zijn feiten, die toendertijd werden verzwegen, maar thans een interessant boek kunnen vullen.
Ook voor TRISKONTAKTEN geeft hij in dit nummer alvast een impressie van het 1e Det. West-Indie dat te Amsterdam op 4 februari 1947 aan boord van het ms "Bloemfontijn" inscheepte.

Dat de ingezonden verhalen in TRISKONTAKTEN soms ook de aandacht van de media trekken blijkt wel dat de belangstelling voor de Jantjes van toen naar de West nog steeds aanwezig is. Hr.J.Wouters uit Dongen (2e Cie 53) mocht zijn reeds in het januarinummer gepubliceerde verhaal van TRISKONTAKTEN nog eens opnieuw vertellen, en op 14 mei was hij op een bijna volle pagina van het Brabantse dagblad De Stem te bewonderen.

Om de nieuwste geschiedenis van de Troepenmacht te beschrijven is niet zo moeilijk, omdat nog velen ook de voor-oorlogse periode in de 30er jaren hebben meegemaakt.
Een opsomming aan de hand van deskundigen geeft in het kort het volgende beeld:
Van 1825-1950, de Troepenmacht bestond uit een detachement van het KNIL (Koninklijk Nederlands Indisch Leger) samen met een korps Surinaamse vrijwilligers, het z.g. Vrijkorps. Een bekend korpscommandant was Dhr. Stoelmans. Van 1942-1945 i.v.m. 2e W.O. versterking door Amerikaanse troepen. Op 18 februari 1947 kwam uit Nederland het eerste detachement O.V.W.ers (o.a. J.J.Heinhuis) aan.
In 1952 kreeg de troepenmacht een eigen vaandel en heette voortaan: Troepenmacht in Suriname (TRIS).
Alles wat zich in die periode heeft voorgedaan zijn de avonturen en belevenissen van ons allen, waarin ook Uw eigen ervaringen in meetellen.
Het wordt misschien eentonig te zeggen dat ook Uw ingezonden verhaal een zekere historische waarde zal hebben binnen de geschiedenis van de Troepenmacht, welke Dr. L.de Jong in een volgend deel nog moet beschrijven.

Tang Boeng,
Bert Meulemans (tel. 023-365223)

TOT AAN DE SOUVEREINITEITSOVERDRACHT OP 25 NOVEMBER 1975 VERBLEEF SERGEANT DICK BLOEMENDAAL IN SURINAME, VERVOLG VAN HET VERSLAG IN DEZE VIERDE AFLEVERING:

De laatste periode in Nickerie was weer betrekkelijk rustig. Er was nog een open dag voor de bevolking die de wapens, voertuigen, e.d. van het leger konden bekijken. Die avond was er ook nog een grote bazaar die druk werd bezocht. Ook hier werd nog een afscheidsfeest gegeven voor ons vertrek naar Paramaribo. De reis ging weer per boot, zodat ik weer uitgeslapen in de stad aankwam. Deze stadsperiode duurde 6 weken, hierin net als de vorige keer wat marsen en wachtbeurten. Tijdens een van mijn wachtbeurten, waarbij ik wachtcommandant was bij het Gouverneurshuis, was er plotseling een hele drukte op straat. Toen ik ging informeren wat er gaande was zag ik het al. De vlammen sloegen 30 meter hoog boven de daken uit in de Watermolenstraat op ca. 250 meter afstand van het wachtgebouw. Het bleek dat er een apothekerszaak in de brand stond. De vlammen sloegen snel om zich heen en binnen enkele minuten stonden er enkele gebouwen in brand. De brandweer kon het vuur niet aan en de hele straat werd geevacueerd. Een oud hotel inclusief al het antiek meubilair ging ook reddeloos verloren. In een hollandse krant stond hierover te lezen dat er 80 militairen extra wacht werden ingezet en dat een groot gedeelte van Paramaribo was uitgebrand. Daar is niets van waar. Een extra wacht is er niet ingezet en er brandden in totaal 7 gebouwen af.

Brand in de watermolenstraat

Na de stadsperiode zouden we naar Albina vertrekken, maar eerst moesten we een proef afleggen om het diploma MLV (Militaire Lichamelijke Vordering) te halen.Hierbij was ook een 6 km.veldloop. Nadat ik de 100 meter en de 2000 meter had gewonnen was de algemene verwachting,ook van mijzelf, dat ik dat op mijn sloffen zou winnen. Het liep echter anders. Direkt na de start nam ik de kop en binnen een kilometer had ik al een aardige voorsprong. Na 3 km.echter was die voorsprong niet groter geworden en na 4 km.werd ik ingehaald door de man die me al eens eerder had gehaald uit het oerwoud; de sgt.Van Mierlo.Ik kon lopen wat ik wilde, maar het leek alsof hij vloog en met grote voorsprong werd hij winnaar. Ik was nog wel 2e, maar was wel ontgoocheld. Ik hoop nog eens revanche te nemen, maar meevallen zal dat niet.

Toen kwam de dag dat we naar Albina zouden vertrekken. Dat ging, net als naar Nickerie, per CL-boot. De boot ging niet verder dan Moengo en daar moesten we dus alle spullen overladen en 3-tonners.De afstand van Moengo naar Albina was 45 km. en het traject was vol heuvels. In het begin van de avond kwamen we aan in Albina. Het kampement lag er prachtig bij. Direkt naast het dorp en met uitzicht op de Marowijnerivier, die de grens vormt met Frans-Guyana. Die rivier was hier bijna 2 km. breed en aan de Franse kant lag St. Laurent, welbekend bij de lezers van het boek Papillon. Ikzelf bleef de eerste anderhalve week op het kampement. De Alfa-groep onder leiding van sgt. Lapré (niet te verwarren met majoor S.A.Lapré, red.) en de Ost-groep van sgt. Duimel moesten het oerwoud in. Beide groepen zijn er weer uitgekomen en allen waren enthousiast over de natuur in deze omgeving.

Dick Bloemendaal

OORSPRONKELIJK BESTEMD VOOR KRIJGSHANDELINGEN IN NED-INDIE, KOERSTE HET 1e DET. OORLOGSVRIJWILLIGERS NAAR DE WEST:

Op 4 februari 1947 was het dan zover; de 1e Cie Det. West~Indie vertrok met het ms "Bloemfontijn". Aan boord bevonden zich 4 compagnieën, t.w. 1 bestemd voor Suriname, 2 voor de Antillen en 1 Cie zgn. Australie~gangers, dat waren Surinaamse soldaten die gedurende de tweede wereldoorlog naar Australie waren verscheept om aan de strijd tegen de Japanners deel te nemen. Met een ijsbreker voorop verlieten wij de haven van Amsterdam. Eenmaal buitengaats kregen wij het bericht dat de bezitters van horloges deze beter konden af doen wegens het feit dat de anti~magnetische mijninstallatie van het schip in werking werd gesteld, want dat was niet bevorderlijk voor de horloges. Gemakshalve ging men aan het feit voorbij dat slechts een enkeling in het bezit was van zo iets kostbaars; we hadden net een verschrikkelijke tijd achter de rug.

In de golf van Biscaye kwamen wij in een vreselijke storm terecht, waarbij echt paniek ontstond want we lagen namelijk met 5 man boven elkaar in het ruim van dit troepen~transportschip, dat al vele geallieerde troepen over de hele wereld had vervoerd. De ruimen werden door de bemanning afgesloten omdat het schip zo tekeer ging, waarbij er zelfs een klinknagel uit de huid sprong. Wij werden door elkaar gesmeten en wilden toch naar boven, onnodig te vertellen dat de lucht totaal bedorven was van het braaksel van diegenen die zeeziek werden. Gelukkig bevonden zich onder onze jongens enige ex~mariniers en varensgezellen die wel het hoofd koel hielden; zij stelden zich bij de stalen trappen op en verzekerden ons dat we wel naar boven mochten, maar dan over hun lijk. Ze wisten ons te overtuigen dat we op het dek geen enkele kans hadden: we zouden over boord slaan. Na twee dagen varen waren we door die ellende heen, toen zich langzaamaan een andere begon aan te dienen. We waren in onze heerlijk warme canadese wollen uniformen vertrokken en naderden langzamerhand de warmere streken. Op 9 februari deden we Madeira aan, we kregen van de autoriteiten permissie om aan land te gaan. Daar gingen we dan, vuil en smerig, want zoet water was aan boord mondjesmaat te verkrijgen, elektrisch scheren bestond nog niet, dus ga maar na. Aan de wal was toevallig kermis, maar wij hadden geen geld, dus maar proberen om die

Opeengepakt aan boord van de "Bloemfontijn"

Het leger paradeert in Paramaribo

smerige oorlogssigaretten, Consi heetten die krengen, aan de man te brengen. Op dat eiland leerden wij de coca-cola kennen. De gidsen die er rond liepen roken geld en brachten ons naar bordelen, maar daar binnen bleek al snel dat we niets te verteren hadden, dus ook geen geld voor andere aktiviteiten. Wij werden er met vereende krachten weer uit gegooid, maar dat we ons daarbij niet onbetuigd lieten laat zich wel raden.

Na Madeira begonnen wij pas goed door te krijgen dat wij geen tropenuniform hadden en zoals al gezegd, water was er in geringe mate, kantinespullen waren er totaal niet voor soldaten, maar de heren officieren die op het bovendek waren gehuisvest hadden van dat alles geen last. De slimmeren onder ons gingen dan ook naar het bovendek om zich tussen de officieren en hun dames te begeven om ook een verfrissing op de kop te tikken, dat dit een doorn in het oog was van enkele sterrendragers was dan ook niet verwonderlijk. Er werd daar dus een eind aan gemaakt door een aantal mensen waaronder mijn persoon aan te wijzen als z.g. "boord MP". We moesten boven aan de trap staan om gewapend met een pistool onze maten tegen houden. Op een gegeven moment wilden al die mensen toch de trappen bestormen. De hoogst aanwezige officier wiens naam ik niet zal noemen omdat hij inmiddels is overleden, gaf toen het bevel een bepaalde man tegen te houden door hem desnoods neer te leggen. Gelukkig is het niet zover gekomen, want aan beide kanten zegevierde het gezonde verstand en wij kregen met inmiddellijke ingang op bepaalde uren op het dek de kans om verfrissingen te kopen.

Op 18 februari '47, de geboortedag van prinses Marijke (thans Christina), gingen we aan de wal in Paramaribo in onze winteruniformen. Ter ere van die geboorte mochten wij direct aan de parade meedoen. Na afloop marcheerden we naar het fort Zeelandia. We kwamen toen van de hel in een paradijs terecht, zo heerlijk koel was het daar in dat fort; die oude kolonialen hadden het nog niet zo stom bekeken. Een volgende keer meer over de belevenissen van het detachement OVW'ers.

J.J.Heinhuis. 1e Cie 47

Surinaams museum

Vanuit Duitsland bericht oud-TRISganger Arno van Vught over het bestaan van een Surinaams museum in zijn woonplaats Hamburg. Dit privé museum is opgericht door Mevrouw Assid en is genaamd: "Museum Mana Kumaka". Belangstellenden die een bezoek willen brengen worden verzocht van te voren te bellen. Het telefoonnummer is vanuit Nederland: 09-49.40.6560657. Nadere gegevens zijn de redaktie nog niet bekend.

VAN "SPIONAGE" VERDACHT

Na aankomst in Zanderij van ons eerste detachement werden wij bezig gehouden met patroullelopen, de ene keer drie dagen, weer een andere keer veertien dagen. Een mars van 20 km er tussendoor zorgde voor wat afwisseling, terwijl schietoefeningen op de O.P.Savanne ook enige keren tot onze mogelijkheden behoorden. Bovenstaande zal iedere TRISganger niet vreemd in de oren klinken. Tijdens onze veelvuldig herhaalde wacht op vliegveld Zanderij maakten wij de aankomst van de wereldberoemde zangeressen van de "Surprimes" mee, want ze gaven een live-consert in Paramaribo. Weer iets anders is het aanleggen van een telefoonkabel langs het spoorlijntje; dit moest omdat de vorige gesaboteerd was!!! Bovenaan dit verhaal staat: Verdacht van Spionage....welnu, om verveling tijdens de rust van de wacht tegen te gaan tekende ik vaak van alles en nog wat. Zo ook deze keer, echter met een iets ander karakter. Ik begon n.l. met het gedeeltelijk natekenen van de ligging van het vliegveld met gebouwen, omliggende dorpen enz. enz..
Na enige uren nadat dit karwei geklaard was, kwamen er vragen over en weer. Menig omstander vroeg mij herhaaldelijk voor wat, en voor wie is deze tekening? Om een lang verhaal kort te maken, de tekening werd door de commandant in beslag genomen en met mijn verhaal erbij doorgestuurd naar Paramaribo.
Na een week kwam de bewuste tekening terug, en er werd mij bijgezegd niet te bestemmen voor derden, en.....leuk gedaan. Zo zie je maar weer.

Maastricht, H.G. Van Den Broek
2e pel. B-Cie'64

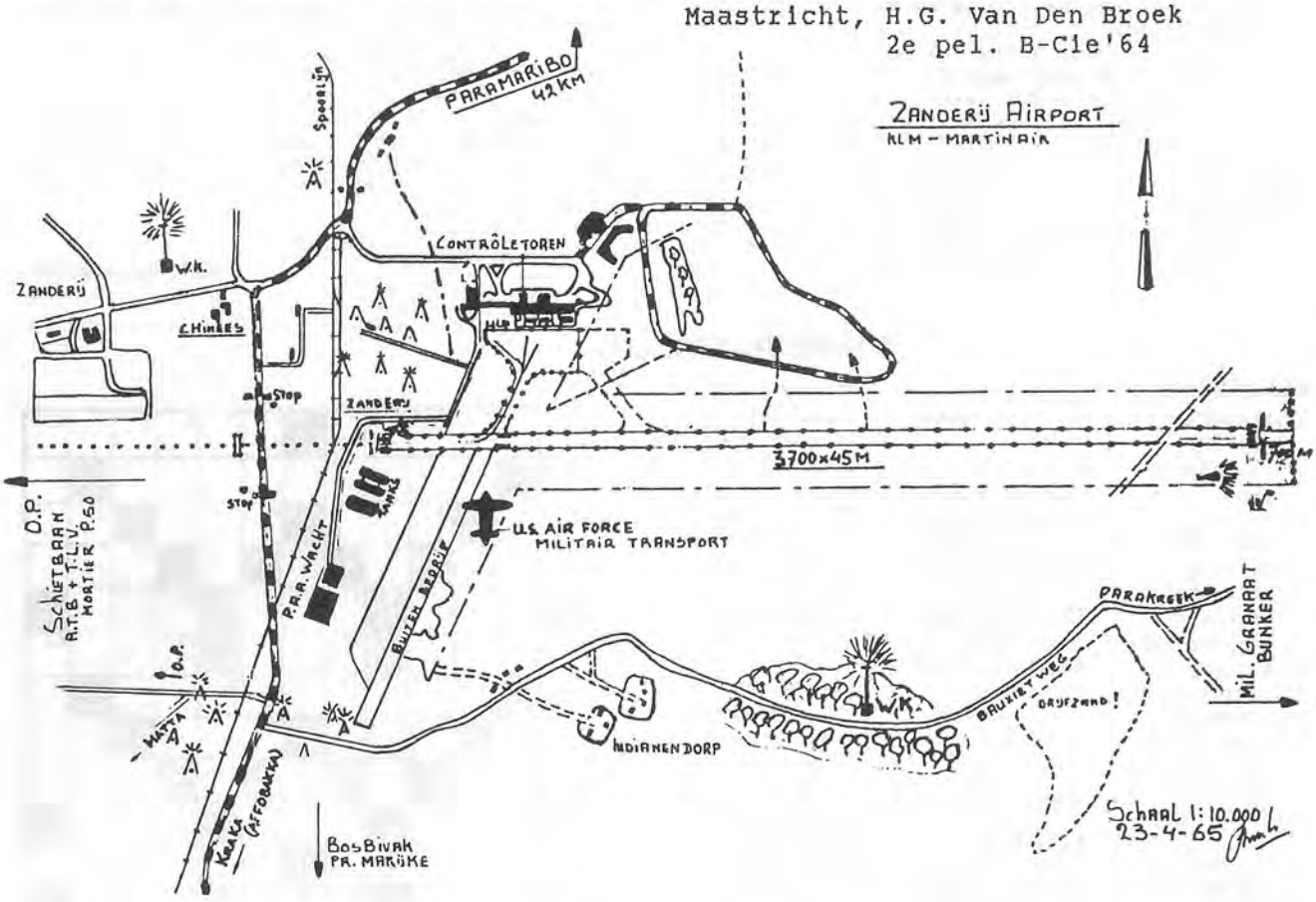

Verkleinde weergave van de in beslag genomen tekening

Data Detacheringen en patrouilles 2e pel. B-Cie'64
(periode 28 mei '64- 22 juni '65)

28 mei	Vertrek Amsterdam
14 juni	Aankomst Paramaribo
18 juni	Aankomst Zanderij
8 oktober	Vertrek Zanderij
20 oktober	Aankomst Albina
18 november	Vertrek Albina
23 december	Aankomst Nickery
29 januari	Vertrek Nickery
1 april	Aankomst Brownsweg
3 mei	Vertrek Brownsweg
22 juni	Vertrek Paramaribo
5-9 september	5-daagse Patrouille Zanderij
28 september-2 oktober	O.P. Savanne schieten
1-3 december	Bivak
3 februari	Mars 20 km.
18 februari	Parade door centrum Paramaribo
25 februari	Parade voor nw. Gouverneur De Vries
2 maart	Erewacht aankomst Pr. Beatrix vliegveld Zanderij
9 maart	Erewacht vertrek Pr. Beatrix vliegveld Zanderij
12-27 maart	14-daagse patrouille
26 mei-4 juni	O.P.Savanne schieten

UIT HET DAGBOEK VAN EEN TRIS- SOLDAAT deel 6

Dinsdag 19 maart 1968. Het is de tweede dag van de speciale verkennersopleiding die we samen met 9 man van ons peloton moesten volgen. Nadat we ons bivak hadden opgebouwd, kwamen er op een gegeven moment collega's van de C-Cie. met houwers ons kamp binnen. Ze zaten achter een slang aan. Deze was dun en zo'n anderhalve meter lang. We raakten hem onder onze tent kwijt en pas na enige tijd durfde ik na flink herrie te maken door te gaan met koken. Na een korte maar toch nog goede nachtrust, braken wij opnieuw op. Ik moest het zonder bril stellen, omdat ik deze verloren had in de rivier tijdens het baden. Wij mochten hier niet zwemmen vanwege de vele pirengs die nogal agressief zijn, want het kwam nogal eens voor dat wij indianenkinderen zagen die stukjes uit hun vingers of tenen misten.

De doorsteek die nu volgde was zeer zwaar. Het eerste gedeelte was een terrein met stelle, gladde hellingen en scherpe afdalingen, waarna een swamp volgde van zo'n 500 meter. Enorm vermoeiend, dat geploeter tot kniehoogte in water en modder, daarbij worstelend tussen doornen en luchtwortels. Tijdens dit alles dronken we maar weinig water uit onze veldflessen, want we waren bang tekort te komen omdat ons nog een stuk savanne was beloofd. Wij bedienden ons van waterlianen, die er overigens volop voor handen waren. In het moeras vonden we twee schilpadden die we meenamen.

Gezien de vele rustpauzes was onze Luit. er inmiddels ook niet best meer aan toe, met het gevolg dat we als een der laatste groep uiteindelijk op een pad arriveerden waar sgt. Habibu ons opwachtte met blikken abrikozensap. Het was inmiddels te laat geworden om zelf te koken, zodat er nassi werd aangevoerd vanuit Zanderij. De nacht werd onderbroken met twee uur wachtlopen en tegen zevenen gingen we op stap naar het plaatsje Matta. Halverwege kwamen we op het spoor van het derde peloton en gezamenlijk wor-

stelden we ons door een groot deel bossavanne, waarna we op een brede weg uitkwamen. In Matta aangekomen bleek dat een flink groot Indianendorp te zijn. Echter lang bleven we daar niet, want na een kwartier zijn we weer vertrokken. Na zo'n 5 km, lopend over het midden van een brede zandweg, in de brandende zon op een tijdstip dat deze het heetst van de dag is, werden we door een drietonner opgewacht. Dat was ook hard nodig, want veel verder waren we toch niet gekomen. B. was al door de knieen gegaan en deze luitenant liet zijn UZI door een ander dragen. Eenmaal terug op de kamer werd door sommigen met de nodige overdrijving verteld van de belevenissen. Maar het genomen bad was een waar feest.

Wordt vervolgd.

Aad van Zuylen.

TRISPUZZEL

HORIZONTAAL

1. grandioos
6. aloëbitter
11. Pl.in Brokopondo
12. verbr.rest
14. sprookjes fig.
15. lofzang
16. chin.maat
17. werkkamer
20. vergaarruimte
21. spinrag
23. register
25. plaaggeest
26. onbehaarde
27. vruchtje
28. nalatig
30. Pl.in Saramacca
33. vr.lengtem.
35. overh.instantie
36. luchtv.mij.
37. halt,stop
38. kever
41. drinkgerei
42. mak
44. luchtv.mij
46. Sur.vogel
47. kleur
48. nasleep
49. vordering
50. ontkenning
52. star,stram
53. huis(Sur.)
56. troefkaart
58. mnl.dier
59. deelgenoot
61. oerwoud
63. muz.noot
64. Pl.in Marowijne
67. destijds
69. grappenmaker
70. nakomeling
72. achterbaks
73. bijb.figuur
74. lidwoord
75. vragen(Eng.)
78. stremsel
80. dieregeluid
81. teer
83. zeepwater
85. nikkel
86. Pl.in Coronie
88. dienstkleding
89. Hernhutter(Sur)

VERTIKAAL

1. doelpunt
2. riv.in Rusland
3. bid(Latyn)
4. vertaler
5. sportartikel
6. overheidsbond
7. automerk
8. in orde
9. dieregeluid
10. azijn
13. rijstveld (Ind.)
16. zeilboot
18. Europeaan
19. liefde(Surinaams)
20. betrekking
22. stapel
23. bolvormig
24. deel v.oog
25. kaartterm
26. omslag
29. moedermelk
31. familielid
32. onderw.vorm
34. Pl.in Coroni
37. Pl.a/d Sara maccarivier
39. ontv.toest.
40. bez.voornw.
41. tap
43. verkeerd
44. gewicht
45. Noorse god
46. vierh.dier
51. maanstand
53. eens
54. deel v.vis
55. aanbieding
57. windas
59. ingewand
60. gevederte
61. kantweg
62. Oost.vorst
64. arbeid
65. zonderling
66. voorzetsel
68. vruchtb.pl.
71. voedsel
75. bijb.figuur
76. uitroep
77. destijds
79. mode
81. pol.partij
82. steen
83. persburo
84. mentale kr.
86. in vervolg
87. heilige

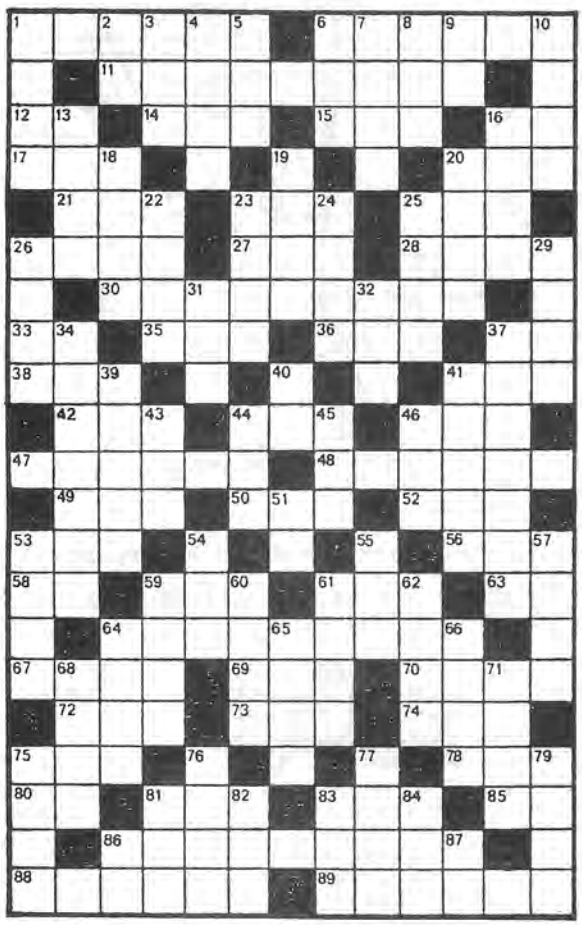

OPSPORING VERZOCHT

Gezocht door Karel Duran van de Vzg. Cie 69-70: Hans Bolwerk en Henk Wuister, gaarne reakties tel.: 010-4265363.

Th. Minten van de A-Cie '72 zou gaarne weer in kontakt willen komen met o.a. zijn oude maten Theo de Wit en Eddy Pattist, gaarne bellen naar 045-270207.

VRAAG EN AANBOD

DEZE NIEUWE RUBRIEK GEEFT DE TRIS-LEZER DE MOGELIJKHEID OM ALLERHANDE ZAKEN ONDER DE AANDACHT TE BRENGEN.

Reklametekenaar heeft nog tijd over en biedt zich aan voor al Uw reklame-ontwerpen, affices, logo's ed.. H.G. van den Broek, Tel.: 043-613672.

Echte Surinaamse pindakaas, een lekkernij.
Te bestellen: 010-4202438.

Aangeboden: BETJAH's, ook bekend als RIKSJA, welke in het Verre-Oosten als fietstaxi's worden gebruikt. Misschien een leuk idee om in Nederland of Suriname een verhuur/vervoerbedrijf te starten. Het energieverbruik is 1 op 2, d.w.z. voor iedere kilometer zijn 2 benen nodig om voort te bewegen.
Voor nadere inlichtingen bel de redaktie: 023-365223.

Op 6 maart 1988 is op de leeftijd van 53 jaar geheel onverwacht heengegaan:

JOHANNES CORNELIS BIEMANS

Gansstraat 11, 2352 EC Leiderdorp.

De redaktie van TRISKONTAKTEN wenst de familie in dit geleden verlies veel sterkte toe.

MEDEDELING:

Helaas hebben nog enige TRIS-leden hun bijdrage voor het abonnement en lidmaatschap van TRISKONTAKTEN (geldig tot eind 1989) niet voldaan.
Vriendelijk verzoek daarom om alsnog het totaalbedrag van f. 20,-- over te maken naar:

RABOBANK Haarlem: Rekeningnummer 16.13.31.580 tnv. TRISKONTAKTEN of:
POSTBANK: Gironummer 1352251 tnv. A.W.G.Meulemans te Haarlem.